

Punsgewijze weergave ambities, maatregelen en voornemens SER Energieakkoord

Ambities

Ambities, algemeen

- Versterking economische structuur en losmaken van miljarden aan investeringen; herstel uit economische crisis, met name in bouw.
- Biedt handelingsperspectieven aan bedrijven en burgers van burgers; minder stijging energielasten dan voorzien in Regeerakkoord.
- Vindt balans tussen energietransitie met route naar een volledig duurzame energievoorziening in 2050 en verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven om daarin stappen te zetten, en een begrenzing van lastenontwikkeling.

Ambities, meer specifiek

- Besparingsambitie gemiddeld 1,5% van finaal energieverbruik tot 2020 door een besparingspakket dat naar verwachting 100 PJ in 2020 oplevert. Hiermee wordt aan verplichting EED voldaan. Twee ijkmomenten: eind 2016 is tenminste 35% bereikt en eind 2018 tenminste 65%. Indien niet op koers, dan aanvullende maatregelen.
- 100 PJ besparing in finaal energieverbruik in 2020.
- Streven naar energieneutrale gebouwde omgeving in 2050 door benutting van alle opties via streven naar gemiddeld label A in 2030.
- 14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% in 2023.
- Beperking van energielasten voor burgers en bedrijven.
- 17% minder uitstoot broeikasgassen in transport in 2030 t.o.v. 1990, oplopend naar 60 % in 2050.
- Verviervoudiging waarde schone energieketen in 2020 t.o.v. 2010 en Top 10 positie in mondiale Clean Tech ranking in 2030.
- 2014-20 gemiddeld 15.000 extra voltijdbanen creëren.
- Meer standaardisatie en transformatie van financieringsstromen richting duurzame energie.

Maatregelen als gevolg van Energie akkoord

Energiebesparing

- Doelen bestaande convenanten gebouwde omgeving tot 2020 worden gerealiseerd: 300.000 woningen en overige gebouwen 2 labelstappen verbetering; nieuwbouw bijna energieneutraal vanaf 2021 (overheid vanaf 2019, conform EU-verplichting); sociale verhuur gemiddeld label B en particuliere verhuur gemiddeld label C in 2020.
- Vanaf 2014 voorlichtingscampagne voor consumenten.
- Campagne rond besparingsmogelijkheden Slimme Meters.
- In 2014/15 heeft iedereen een indicatief Energielabel, op een wijze waardoor aan de Europese verplichting wordt voldaan.
- In 2014 nationale aanpak energiebesparing door vervanging oude apparaten.
- Energieprestatiecertificaat waarborgt uitgebreide berekeningssystematiek, dit wordt door gecertificeerde partijen verstrekt en is basis voor financieringsconstructies.
- Ministerie van Financiën verduidelijkt hoe marktpartijen eenvoudig klanten van besparingsopties kunnen voorzien.
- Energieleveranciers maken mogelijk dat leningen voor energiebesparing via de energierekening kunnen worden terugbetaald.
- Er komt een revolverend fonds van 150 mln. Euro (overheid), aangevuld met 450 mln (marktpartijen). In 2013 start dit ten behoeve van eigenaar-bewoners. Het rijk gaat na hoe dit vanuit het Europese Energy Efficiency Fund vergroot kan worden.

- 400 mln subsidie van het Rijk voor verhuurders in de sociale huursector ten behoeve van investeringen in energiebesparing 2014-17 met als doel behalen van doelstellingen Huurconvenant.
- Brancheorganisaties en lokale overheden werken aan een integrale aanpak ontzorging.
- Een aantal corporaties en bouwers werkt aan een omvangrijk renovatieprogramma voor zeer energiezuinige woningen (nota-nul) gericht op 111.000 woningen (Stroomversnelling). Rijk neemt evt. belemmeringen door wet en regelgeving weg.
- Alle gemeenten maken afspraken over duurzaam renoveren.
- De Wet Milieubeheer (WM) wordt substantieel beter uitgevoerd en gehandhaafd. Daartoe komt een concrete lijst 'erkende' maatregellijsten. Door maatregelen uit de lijst te treffen is aan de wettelijke verplichting voldaan. Aanvullend wordt gewerkt aan een systeem voor partijen die verder willen gaan.
- Regionale Uitvoeringsdiensten (RUDs) geven prioriteit aan handhaving van energiebesparing vastgoed in de handhaving van de Wet Milieubeheer.
- Er komt een Expertisecentrum ten behoeve van energie efficiency gericht op het bevoegd gezag en bedrijven.
- Het Rijk en gemeenten jagen projecten voor verduurzaming energie in het maatschappelijk vastgoed aan. Ze ontwikkelen een repeteerbare (aanbestedings-) aanpak.
- Gemeenten ondersteunen onderwijsinstellingen ten behoeve van bouw en renovatie energie efficiency scholen.
- Openbare verlichting is in 2020 20% en in 2030 50% zuiniger dan in 2013.
- De Garantie Ondernemingsfinanciering kan gebruikt worden voor investeringen in energie efficiency met een terugverdientijd tot 5 jaar; onderzocht wordt of deze beter toegankelijk kan worden voor maatregelen met een langere terugverdientijd.
- De Energie Investeringsaftrek (EIA) wordt zoveel mogelijk op energie efficiency gericht. Hernieuwbare energieprojecten die al SDE+-subsidie ontvangen komen niet meer in aanmerking voor EIA.
- Het ministerie van Economische Zaken zoekt oplossing voor hernieuwbare energietechnologie waarvoor nu wel en straks niet meer EIA aangevraagd kan worden.
- Er komt een nieuwe invulling en financiering binnen het programma Kas als Energiebron.

Grootschalige hernieuwbare energie

- In 2020 is 6000 MW wind op land operationeel. In de Omgevingswet krijgt vergunningverlener bevoegdheden om hieraan eisen te stellen. Versnelde aanwijzing van windgebieden in inpassingsplannen. Multifunctionele benutting van marginale ruimten zoals dijken.
- Voorafgaand aan windprojecten wordt participatieplan opgesteld ter vergroting van het draagvlak.
- Wind op zee wordt volgens het volgende stramien aanbesteed: 450 MW in 2015 (operationeel vanaf 2019), 600 MW in 2016 (operationeel in 2020), 700 MW in 2017 (2021), 800 MW in 2018 (2022) en 900 MW in 2019 (operationeel vanaf 2023). Taakstellend gaan de kosten met 40% in 2014-24 omlaag, vanuit een startpositie van 150 Euro/MWh in 2014. De kostenreductietaakstelling wordt gecorrigeerd voor het toenemen van kosten door verschuiving naar lokaties verder uit de kust.
- Verder komt er een versnelde aanwijzing van windgebieden in de Structuurvisie Wind op zee.
- Geen stimulans voor bijstook van biomassa tot meer dan 25 PJ elektriciteit.

Decentrale duurzame energie (DDE)

- Gemeenten ontwikkelen faciliterend ruimtelijk beleid ten behoeve van DDE.
- Er komt een vereenvoudiging/harmonisatie van de regelgeving duurzame warmte en koude. In de Omgevingswet wordt 1 vergunningsverlenende instantie aangewezen voor Warmte-Koude-Opslag installaties.

- De vergunningverlening duurzame decentrale energie wordt in het kader van de Omgevingswet vereenvoudigd
- Belastingkorting van 7,5 ct/kWh (excl. BTW) per 2014 voor hernieuwbare energie in coöperaties en verenigingen van Eigenaren (VvE) binnen de zgn. postcode-roos; bij evt. bijstelling in volgende jaren komt er een overgangsregeling. Financiering door middel van verhoging van eerste schijf energielasting.

Energietransportwerk

- De internationale samenwerking met omliggende landen (Pentalateraal Forum, Noordzeelanden) wordt geïntensiveerd.

Europese Emissiehandel

- Carbon leakage bedrijven die deelnemen aan een energie-efficiencyconvenant ontvangen jaarlijks maximaal 78 miljoen Euro in de periode 2013-20 (met jaarmiddeling) voor compensatie van de indirecte kosten.

Kolencentrales en CCS

- De capaciteit van kolencentrales uit de jaren tachtig wordt per 1/1/2016 (drie) en 1/1/2017 (twee) gesloten.
- Na implementatie hiervan wordt per 1/1/2016 de vrijstelling voor elektriciteitsproducenten in de kolenbelasting weer ingevoerd. Dit wordt vanaf 2016 gecompenseerd door een hogere Energiebelasting (half-half burgers en bedrijven).

Transport

- Er komt een pilot Rotterdam voor zero emissie stadsdistributie, mogelijk ook in andere steden.
- Tot en met 2018 blijven ultrazuinige personenauto's fiscaal gestimuleerd.
- Er komen specifieke afspraken over verduurzaming openbaar vervoer in concessies.

Arbeidsmarkt

- Dit jaar worden de analyses, behoeften en financiering van een pilotproject gericht op intersectorale om- en bijscholing uitgewerkt.
- De dialoog tussen Duurzame Energiekoepel, FNV en CNV over arbeidsmarktvoorstellen wordt geïntensiveerd.

Bevordering groei en export

- Er worden middelen ter beschikking gesteld voor uitvoering van clean tech demonstratieprojecten ten behoeve van vergroting exportkansen: 25 mln. Euro in 2014, oplopend tot 50 mln. structureel vanaf 2017. Financiering uit toespitsing EIA.
- Een kwartiermaker verhoogt de transparantie van alle bestaande programma's.
- Er komt één MKB-loket bij de Topsector energie.

Financieringsstromen

- Er komt een Expertisecentrum ter verdere uitwerking van financiële standaardisatie. IPO en VNG kijken hoe actieve provincies en gemeentes kunnen participeren.

Later uit te werken maatregelen; onderzoek

Energiebesparing

- Het Rijk werkt tot en met 2016 uit hoe in 2030 een gemiddeld label A voor gebouwen gerealiseerd kan worden.
- In 2013 volgt een nadere uitwerking van de integrale aanpak particuliere woningeigenaren door brancheorganisaties en de VNG.
- Brancheorganisaties maken per 1/7/2014 afspraken over energieprestatie.

- VNG maakt voorstel om ondersteuningsaanbod voor energieke samenleving uit te werken; afspraak met Rijk over de ondersteuning hiervan.
- De VNG zorgt per 2016 voor energieloketten en energiewinkels in bijna alle regio's.
- Een werkgroep implementeert in 2014 de vergemakkelijking van aanpak energiebesparing door VvE's.
- VNG neemt het initiatief voor repeteerbare (aanbestedings-)aanpak van verduurzaming van de energievoorziening in maatschappelijk vastgoed vanaf 2015.
- In het voorjaar van 2014 worden in het kader van komt het MEE convenant (energiebesparing grote bedrijven) bedrijfsspecifieke afspraken voor economisch rendabele maatregelen gemaakt.
- Per 1/1/2014 komt er een pilot voor de Energie Prestatie Keuring (EPK), waaraan bedrijven op vrijwillige basis deelnemen. Najaar 2015 wordt deze geëvalueerd en bij positief resultaat ingevoerd in sectoren waar het werkt.
- Het CO2 sectorsysteem van de glastuinbouw wordt uiterlijk per 1/1/2015 versterkt.
- Glastuinbouw zal ten opzichte van de referentieraming per 2020 energiebesparing van 11 PJ realiseren.
- Er komt een samenhangend plan van aanpak gericht op de rendabele verbetering van industriële warmtehuishouding (ruimtelijk, gebiedsgericht, energie-infrastructuur, kansen geothermie).
- Mogelijkheden voor regionale warmte infrastructuur in enkele regio's wordt onderzocht.
- Er komt een publiek-privaat expertisecentrum regionale warmte in Zuid Holland, dat de basis kan vormen voor een nationale aanpak.
- Er komt een verkenning naar de inzet van bio-WKK in de industrie.

Grootschalige hernieuwbare energie

- In 2013 is een gedragscode ontwikkeld ten behoeve van eisen vergunningsverleners ten behoeve van meer draagvlak wind op land.
- Per 1/7/ 2014 zijn er werkbare oplossingen voor aspecten van Wind op Zee die een kortere lead-time mogelijk maken.
- In 2014 wordt uitgewerkt hoe de beperkte inzet van bijstook biomassa vorm krijgt in de SDE+ en hoe verdergaande duurzaamheidseisen vorm krijgen.
- Een half jaar na sluiting Energie akkoord is uitgewerkt de cascadering van biobased materialen, de vervanging van fossiele door biobased materialen en recycling als onderdeel van de energieconvenanten en is een en ander inzake de implementatie van Europese richtlijnen verhelderd.
- Voor eind 2013 wordt onderzocht hoe niet-financiële belemmeringen inzake duurzame warmte/koude en groen gas weggenomen kunnen worden.
- Uiterlijk 2014 wordt beoordeeld of de 14% hernieuwbare energie haalbaar is en of de beschikbare 375 miljoen Euro ingezet moeten worden.

Decentrale hernieuwbare energie

- Binnen een jaar is er een kwalitatief hoogwaardig certificeringssysteem duurzame decentrale energie.
- In 2014 volgt een onderzoek naar 1 landelijk tarief voor afnemers op hetzelfde energie netvlak, en een analyse van de noodzaak netbeheerders een taak te geven tot netuitbreiding in die locaties waar de Structuurvisie in hernieuwbare energie opwekking voorziet.
- Modernisering van de Gas- en Elektriciteitswet faciliteert nieuwe ontwikkelingen. Er komt een Experimenteerbepaling om te kunnen afwijken, waarbij succesvolle experimenten weer basis vormen voor structurele aanpassingen. In of voor 2014 komt een Experimenteer AMvB over lichter toezicht op situaties waar de producent en consument samenvallen en ten behoeve van op innovatie gerichte tarieven. Netbeheerders voeren in 2014 4 experimenten uit met variabele tarieven.

Kolencentrales en CCS

- Het Rijk ontwikkelt een integrale visie op CCS.

Transport

- Voorjaar 2014 volgt een gezamenlijke visie op de brandstoffenmix transport en een routekaart gericht op geheel duurzame mobiliteit.
- Via een ingroeimodel zijn vanaf 2035 alle nieuwe personenauto's in staat om CO₂-emissie arm te rijden.
- Per 2014 start een fiscale pilot met mobiliteitsbudgetten voor forenzen en zakelijke reizigers; in 2016 wordt deze geëvalueerd en bij succes wordt uitrol gezien.
- Private partners in het Akkoord starten een onderzoek naar betalen voor gebruik transport; het Rijk neemt vanaf 2016 deel.
- In 2014 volgt een publiek/privaat programma gericht op business cases van de transitie naar duurzame mobiliteit.
- In 2013 volgt een afspraak over uitrol van publieke laadinfrastructuur voor elektrisch rijden.
- Er komt onderzoek naar de marktkansen voor duurzaam transport (bijvoorbeeld biogas, LNG).
- Voor eind 2014 is er een programma gericht op verhoging aandeel schone tweewielers in verplaatsingen van 26% nu naar 35% in 2030.
- Per 2015 is er een systematiek voor de objectieve vergelijkbaarheid van prestaties op het gebied van duurzame logistiek (EVO. TLN), die leidt tot stapsgewijze reductie van CO₂ met grote bedrijven als koploper. Stapsgewijs komt er meer gunning van het goederenvervoer aan bedrijven met gevalideerde CO₂ registratie.
- Uiterlijk het tweede kwartaal 2014 is er een aanvullend maatregelenpakket transport.

Stimulering groei en export

- In 2013 wordt het pakket extra middelen voor demonstratieprojecten gericht op kostenreductie hernieuwbare energie door een verschuiving binnen de SDE+ naar innovatie uitgewerkt.
- Voor eind 2013 is een voorstel voor een Netherlands Innovation Accelerator Fund op haalbaarheid onderzocht.
- Het Rijk vervult een voorbeeldfunctie ten behoeve van de ontwikkeling van een thuismarkt Clean tech en vanaf begin 2014 zijn er concrete doelen inzake duurzame energie en mobiliteit ontwikkeld.
- Voor medio 2014 is er een geïntegreerde internationaliseringsagenda Smart solutions for sustainability.

Financieringsstromen

- De komende 6 maanden volgt een uitwerking van de aanpak bancaire financiering grootschalige duurzame energie naar kapitaalmarktfinanciering.

Gezamenlijke inzet in Europa

- We zetten ons in voor een Europees besluit per 1/1/2016 over spoedige implementatie van maatregelen gericht op structurele versterking van het Europese Emissiehandelssysteem (ETS), door gezamenlijke lobby.
- Uiterlijk in 2020 moet dit verbeterpakket ingaan, gericht op een aangescherpt reductieplafond (passend bij de ambitie om 80-95% broeikasgasreductie in de gehele economie in 2050 te realiseren), borging van de concurrentiepositie van de industrie en compensatie van indirecte (elektriciteits-)kosten.

- We zetten ons in voor een adequaat Europees reguleringskader dat zorgt voor een adequaat investeringsklimaat.
- We zetten ons in voor aangescherpte Ecodesign normen en CO2 normen voor transportmiddelen.
- We intensiveren de samenwerking met buurlanden, vooruitlopend op Europese afspraken.

Borging en evaluatie

- Er komt een permanente commissie binnen de SER met een onafhankelijke voorzitter die de uitvoering van het akkoord volgt, adviseert, nieuwe maatregelen vaststelt en jaarlijks rapporteert.
- In 2016 volgt evaluatie: voortgang en voorbereiden vervolg met oog op 2020 en 2030.